DAILY
اراده
دافغان نشراتي مرکزملي خپلواکه ورځپانه

سال ششم شماره ۲۸
شماره مسلسل ۸۹۵
چهارشنبه ۳۰ قوس ۱۳۸۴ هـ ش
۲۰ ذوالقعده الحرام ۱۴۲۶ هـ ق
21 December, 2005

سال تاسیس ۱۳۷۹ هـ ش

PROPERTY OF ACKU
AFGHAN MEDIA RESOURCE CENTER A.M.R.C

مجددی رئیس سنای کشور شد

صبغت الله مجددی در نخستین نشست کاری پارلمان کشور، به عنوان رییس مجلس سنا انتخاب شد.آقای مجددی، از نمایندگان انتصابی سنای کشور

مجلس نمایندگان (ولسی جرگه)، پارلمان کشور را تشکیل می دهد.برای احراز مقام ریاست مجلس سنا، صبغت الله مجددی، باختر امین زی و انجنیرعارف نامزد بودند. در رای گیری برای انتخاب رییس مجلس سنا، صبغت الله مجددی ۵۰ رای دریافت کرد و پس از او، آقای امین زی ۲۷ رای و انجنیر عارف ۲۵ به دست آوردند. ص۴

است که توسط حامد کرزی رییس جمهور کشور به پارلمان فرستاده شده است.سنای کشور (مشرانو جرگه) با ۱۰۲ نماینده انتصابی و انتخابی، در کنار

ناټو د افغان پارلمان پرانیستنه تاریخي وبلله

د ناټو سرمنشي یاپ دي هوپ شیفر په کابل کي د دوشنبي په ورځ د لیندۍ ۲۸ د دسمبر ۱۹ د پارلمان پرانیستنه د دیموکراسۍ په لور د هیواد مهم ګام وبالله .ده د دغه تاریخي ګام پر اخیستلو هیواد ته مبارکي وویله .ښاغلي شیفر وویل دا د هیواد د سیاسي بدلون په لاره کي یو نوی پریکنده پراو دی .ښاغلي شیفر زیاد ورکړ چې ناټو لاهم د هیواد بیا جوړولو ته ژمنه ده .

د شمالي اتلانتیک د ټرون یا ناټو ایتلاف به په ۲۰۰۶ کال کي ټول هیواد ته سوله ساتي سرتیري لیږي او د امریکا په مشري کي به د نړیوالو ایتلافي ځواکونو ځای نیسي .دم ګړي ناټو په کابل او د هیواد د شمال او لویدیځ په ولایتونو کي د ایساف د ځواکونو مشري په غاړه لري ۴مخ

آغاز کار ساختمان پل

کار ساختمان پلی که افغانستان را به تاجکستان وصل میکند دربند شبرغان دیروز ازسوی دولت آغاز شد قرار داد ساختن این پل دو ماه قبل میان دولت های افغانستان وتاجکستان به امضاء رسیده بود. ص۴

د سنګین ولسوالۍ ځارنوال ووژل شو

د هلمند ولایت د سنګین ولسوالۍ ځارنوال حاجي محمد علي د یو وسله وال برید په ترڅ کي وژل شوی د هلمند امنیه قوماندان مل پاسوال عبد الرحمن صابر وویل نومورۍ ځارنوال ۴مخ

په تخار کي د مخدره توکو نیول

د کورنیو چارو وزارت د نشه یي توکو ضد پولیسو تیره ورځ د تخار په ولایت کي یوه اندازه مخدر توکي او هغه کیمیاوي مواد چې د هیروئینو په جوړولو کي یې کارول کیږي تر لاسه کړي دي. ۴مخ

یک کشته وشش زخمی

به اثر انجام یک حمله انتحاری به کاروان موترهای آیساف ایتالوی درولایت هرات یکنفر کشته وشش تن مجروح شدند. این حادثه ساعت ده کم یازده بجه قبل از ظهر دیروزدرمنطقه سرجنگل آنولایت رخ داده است که خود انتحار کننده کشته وسه تن از نیروهای کمک به امنیت یا آیساف

سه تن از اهالی آنولایت مجروح گردیدند جنرال محمد ایوب سالنگی قوماندان امنیه ولایت هرات گفت حمله بالای نیروهای آیساف صورت گرفته وحمله کننده گان فرد افغان واز ساکنان ولایت فراه بوده است ص۴

د کامی په ولسوالۍ کې د بم چاودول

تیره شپه د ننګرهار ولایت د کامی په ولسوالۍ کې د بم یوه چاودنه شوی خو مرګ ژوبله یې نده رامنځ ته کړی دغه پیښه د زاخیلو په کلی کې په یوه شخصي کور کې رامنځ ته شوی د سیمې امنیتي ځواکونو ویلي دي چې دغه چاودنې د شخصي دښمنیو زیږنده ده.

سرمقاله

شورای ملی را خطر انقطاب پذیری تهدید میکند

شورای ملی سرانجام بعد ازگذشتن از صدها راه وبیراهه تشکیل شد. اکنون بعد ازچهار سال از تشکیل اجلاس بن ساختار سیاسی یکدولت به پایه تکمیل میرسد. زیرا تاکنون کشور درنبود پارلمان با دشواریها و نارسایی ها وکاستی های فراوانی این راه دشوار گزار را پیموده است. مردم باوجود روبرو شدن با نارسایی ها وفساد روز افزون روبه انحطاط وبی سابقه دردستگاه حکومت، همه امیدهای خویش را به شورا، این ارگان تقنینی بسته اند. زیرا ازسایر ارگانهای دولت تاکنون در یأس کامل به سر برده اند.

یکی از علل این مایوسی مردم نا برآورده ماندن تمام وعده هایی بوده که حکومت به مردم داده بود ویکی ازآنها باتمام وکمال جامعهء عمل نپوشیده است.

پرسش مردم اینست که آیا آنانیکه به خانهء ملت راه یافته اند میتوانند به دردهای ناسور ملت رسیدگی کنند وصدای خفه ونارسای آنانرا بشنوند ویا مانند حکومت با پنبه زدن درگوش به مردم پشت میگردانند وبه همان راهی میروند که حکومت روانست.

به نظر میرسد که ازهمین حالا در تالار پارلمان جریاناتی درحال شکل گیری است که وکیل صاحبان همانگونه که بسیار ی از آنان براثر ملحوظات وپشتوانه های قومی وسمتی به خانهء ملت راه یافته اند، درپی آنند که این دسته بندیها وانقطاب ها را مضاعف تر ومستحکم تر سازند ودرهمان حال وهوا وظایف ومسوولیت های ملی ووطنی خویش را از یاد ببرند.

پارلمان این ساختار سیاسی ملی باید مظهر وحدت ملی، وفاق ملی وهمبستگی وهمآهنگی ملی باشد.

ریاست مشرانو جرگه ازآنجا که مانند اکثر موارد یک امر از پیش تعیین شده بود زیرا با انتصاب آقای مجددی با چانه زنی های کمتری روبرو شد.

اما ریاست مجلس ولسی جرگه با وجود مصلحت بینی های قبلی راه دشوارتری را درپیش رو دارد، زیرا ازهمین اکنون اختلاف وچند گانگی درین ارگان رخنه کرده است.

آنچه مسلم است ، اینست که رئیس این مجلس نیز از حلقهء مصلحتهای دولتی بیرون نخواهد بود، اما شیوه های برخوردهای سیاسی و مصلحت آمیزی مجلس ملی ما طوریست که خطر انقطاب پذیری ها را پیوسته افزایش میدهد وبیم آن میرود که خط درشتی از انقطاب زبانی وقومی را به میان بیاورد که درآنصورت همه سودمندیهای این ارگان با صلاحیت ملی را تحت الشعاع قرار خواهد داد.

ازین گذشته این خطر وجود دارد که تعدد انقطاب ها ودسته ها بیگمان از وحدت کلی این ارگان خواهد کاست وفیصله ها وتصامیم آنرا به شدت متاثر خواهد ساخت.

به آتش کشیدن مکتب

یک باب مکتب درولایت پکتیکا درجنوب کشور ازسو ی گروهی افراد ناشناس به آتش کشیده شد این حا دثه روز قبل درولسوالی گیان ولایت پکتیکا بوقوع پیوسته است .

ظریف خان مسوول تعلیم وتربیه ولسوالی نامبرده گفته است که دراین حادثه کتب، میز وچوکی وسایر لوازم مکتب مذکور ازبین رفته است محمد سرور بوستانی یکتن از مسوولین تعلیم وتربیه ولایت پکتیکا گفته است این عمل ازسوی دشمنان کشور صورت گرفته است که نمیخواهند وضع آموزش دراین کشور بهبود یابد.

حمله دزدان مسلح برموتر حامل خانواده مهاجر

بریک موتر حامل برگشت کننده گان افغان درسرحد میان افغانستان وایران توسط دزدان مسلح سه تن از مسافران مجروح گردیدند ، موتر حامل یک خانواده مهاجر تازه برگشته به کشور درنزدیکی مرزمشترک با ایران هدف حمله دزدان مسلح قرار گرفت که راننده تلاش کرد ازچنگ آنان فرار کند درنتیجه فیر دزدان دو تن از مسافرین جراحت برداشتند که به گفته شاهدان عینی وضع صحی یکتن از آنان وخیم است نثار احمد پیکار مدیر مبارزه با جرایم جنایی درهرات گفته که نیروهای پولیس عامل اصلی این واقعه را بازداشت کرده اند ، این نخستین بارنیست که موتر حامل مسافرین درمربوطات غوریان مورد حمله دزدان مسلح قرار میگیرد با آنکه نیروهای پولیس توانسته است تا عاملین چندین موتر سرقت شده را شناسایی وبازداشت کنند اما گفته میشود که هنوز موجودیت افراد مسلح وغیر مسوول در مربوطات آن ولسوالی جان ودارایی مسافرین وباشنده گان مناطق غربی هرات را تهدید میکند.

له وسلو سره د طالب نیول

د زابل ولایت د شمل زو په ولسوالۍ کې تیره ورځ یو طالب له شپږو میلو سپکو وسلو او د کلاشینکوف او پیکا له یوې اندازې ګولیو سره یوځای نیول شوی دی.

د شمل زو ولسوال محمد وزیر ویلي دي چې دغه طالب ملا جمعه دین نومیږي او غوښتل یې چې دغه وسلې او مهمات د سیمې د نا امنه کولو لپاره وکاروي ده ویلي دي چې د شمل زیږ په ولسوالۍ کې د وسلو او مهماتو یوه زیرمه هم د امنیتي ځواکونو د پلټنې په ترڅ کې تر لاسه شوې ده.

په کاپیسا کې د ملي پیوستون د دوو پروژو پیل

د کاپیسا په ولایت کې د بیا رغاونې د دوو پروژو کار پرون د ملي پیوستون د پروګرام له خوا پیل شو ددغو پروژو له لاري به د کاپیسا ولایت د کوهبند په ولسوالۍ کې د بریښنا دتولید دوه دستګاوې فعالې شي د کاپیسا په ولایت کې د ملي پیوستون د پروګرام له لاري دغه پروژې به ټول نړۍ دی دري میلیونه افغانی لګښت ولري او په فعالیدو سره به یې د سیمې خه باندې سل زره اوسیدونکي د بریښنا له رڼا ځخه ګټه واخلي تر دې وړاندې هم د کاپیسا ولایت په اړوند و سیمو کې د ملي پیوستون د پروګرام له لاري دې ته ورته پروژې ګټې اخیستنې ته چمتو شوی وی.

پیوسته به گذشته

اعلامیه جهانی حقوق بشر و بازتاب آن در قانون اساسی افغانستان

پوهندوی دوکتور فاروق بشر

عدهٔ از اعضای کابینه یا اصلاً نمی خواهند در راه اعمار جامعه مدنی و عاری از ظلم دست بعمل شوند و یاهم نمی توانند در راه بمیان آوردن جامعه مدنی و عاری از ظلم دست بعمل شوند، امید واریم رئیس دولت در زمینه ایجاد یک کابینه سالم و شفاف تجدید نظر کند و زمینه برای ایجادجامعه مدنی فراهم ساخته و اشخاص خبیر ، با تجربه، پاک و صاحب وجدان را در حکومت و قضا تعین نماید و مسئولیت تاریخی خود را بجا کند.

در جامعه مدنی امروز جهانی، کارکنان خدمات عامه، خاصتاً حکومت متشکل از کسانی اند که نه تنهااز دانش و بینش کاری که به آن گماشته میشوند، آگاه اند بلکه مسئولیت کاری را که بعهده گرفته اند نیز دارند. مامورین سیاسی که عبارت از کابینه و عملهٔ ریاست دولت میباشند علاوه بر اینکه جوابگوی در برابر رئیس دولت اند، بلکه باید به توقعات و خواساته های قانونی و معقول مردم نیز جواب بدهند.

اگر این گفتار خود را خلاصه کنیم می توان به جرات گفت که ما از نظر سیاسی تا هنوز حتی قدمهای ساختاری در راه ایجاد جامعه مدنی نه برداشته و جلو ظلم ظالمان را نگرفته و حتی با عدهٔ از ظالمانی که دست شان تا هنوز از خون مردم بیگناه رنگین است، بیشتر موقع داده شده تا در چشمان مردم مظلوم ما بدرخشند و از زور و ظلم خود بهره برند.

قانون اساسی ما استبداد، تبعیض و خشونت را تقبیح کرده و بانیان قانونی اساسی خواسته اند بر بنای قانون، عدالت اجتماعی، و کرامت انسانی را حفظ و ازادی شانرا در پرتو قانون، حمایت کند.

این کلمات از نظر متن و جملات خیلی رنگین و تجلی آور است ولی از نظر ساحه تطبیق و پیاده نمودن این امیال، تا هنوز اصلاً رنگ و شکلی نگرفته است. ما می بینیم که خشونت بشدت وجود داشته و احترام به کرامت انسانی یک خواب و خیال است. قانون باید برهمه یکسان تطبیق ودر راه بدست آمدن یک جامعه مدنی و عاری از ظلم در پرتو قانون قدمهای متین برداشته شده و قانون را بدون در نظر داشت مقام زور و زر زور مندان بدون تبعیض تطبیق نمایم.

میدانیم که در حال حاضر حکومت بنا بر موانع مختلف توانمندی ندارد تا بر زور مندان و تفنگ بدستان قانون را تطبیق کند زیرا از یکطرف می خواهد مصالحه ملی را در وطن پیاده کند و از طرف دیگر از نظر قوای امنیتی و نظامی توان ندارد تفنگداران و کسانیکه از سال ۱۹۷۸ تا کنو ن از حقوق بشر تخطی کرده، دست به قتل عام زده و سرمایه های مالی و انسانی جامعه ما را تباه و برباد فنا برده اند، معامله قانونی کند.

فکر می کنم فرصت آن رسیده تا دولت در عملکرد سیاسی، اقتصادی و اجتماعی خود تجدید نظر کرده مردم را درحصه ایجاد یک جامعه مدنی و عاری از ظلم در پرتو قانونی جامه عمل پوشاند.

ما مردم افغانستان، آنچنانکه قانون اساسی و بنیان گذاران توقع برده اند، امیدوارم دولت قدم های متین و بدون در نظر داشت ملحوظات قومی و قبیلوی و سیاسی باید چنان دست بعمل شود که مردم از او انتظار آنرا دارند. دولت باید ضامن زندگی آرام مردم در پرتو قانون باشد. قانون اگر از طرف حکومت در معرض اجراء قرار نگیرد، بهتر است که چنان قانون وضع نشود، ما نباید قانون را به صیغه تفنن وضع کنیم، قانون انگاه مفهوم پیدا می کند که حکومت ضامن تطبیق یکسان آن بدون ملاحظات شخصیت افراد مقام اجتماعی، اقتصادی و سیاسی آن، باشد، تا زمانیکه قانون یکسان در جامعه ما عملی نگردد، توقع برده نمیشود تا ما بتوانیم جامعه مدنی عاری از ظلم استبداد، تبعیض و خشونت را ایجاد کنیم قانون ضامن ایجاد عدالت اجتماعی، حفظ کرامت انسانی، حامی حقوق و تامین آزادی ها و حقوق اساسی مردم میباشد.

ماده دوم اعلامیه حقوق بشر مشعر بر این است که هر کس از آزادی ها و تمام حقوقی که در این اعلامیه درج شده، بدون تفکیک نژاد، رنگ، جنس، زبان، مذهب و نظر سیاسی بر خوردار میباشد. هیچکس را نمی توان به جزای غیر انسانی ظالمانه و تحقیر آمیز محکوم کرد.

حال باید ببینیم که قانونی اساسی ما به تاسی از این ماده، این حالت را چطور تنظیم کرده است.

ماده ۲۲ قانون اساسی (هر نوع تبعیض بین اتباع افغانستان) را ممنوع قید کرده و فقره دیگر همین ماده مشعر است که زن و مرد افغان در برابر قانون حقوق و وجایب یکسان دارند.

ماده ۲۳ به هیچکس حق نمیدهد تا بدون مجوز قانونی کسی را از زندگی که حق طبیعی هر انسان است، محروم سازد. ماده ۲۴ این قانون اساسی ازادی را حق طبیعی انسان می شمارد و حدود آنرا صرف مصالح عامه و ازادی دیگران قید کرده و آنرا ازتعرض مصئون دانسته و به دولت وظیفه داده تا ازادی انسان را از تعرض دیگران و حتی مقامات دولتی مصئون دانسته از ازادی و کرامت انسان احترام کرده و آنرا حمایت و حراست نماید. باین ارتباط ماده ۲۵ قانون اساسی، برأت ضمه را بحیث حالت اصلی شناخته و حکم میکند که تا زمانیکه متهم (به حکم قطعی محکمه با صلاحیت محکوم علیه قرار نگیردبی گناه ...) میباشد.

ماده ۲۶ قانون، جرم را یک عمل شخصی میداند بناء (تعقیب، گرفتاری یا توقیف متهم و تطبیق جزا براو) را یک عمل فردی دانسته اجازه نمیدهد تا سایرین یا عضای فامیل اورا بنابر ارتکاب جرم یک عضو فامیل، در صورتیکه در جرم اشتراک نداشته باشد. گرفتار یا مجازات نمایند.

این قانون هیچ عملی را جرم نمی داند مگر اینکه (به حکم قانونی که قبل از ارتکاب آن نافذ گردیده باشد) گرفتاری، تعقیب و یا توقیف را صرف به احکام قانونیکه قبل از اجراء آن عمل را جرم شناخته باشد، منوط ساخته است.

با اساس احکام این ماده قانون اساسی (هیچ شخصی را نمی توان مجازات نمود مگر به حکم محکمهء با صلاحیت و مطابق به احکام قانونی که قبل از ارتکاب فعل مورد اتهام نافذ گردیده باشد) اگر این ماده را تفسیر و تحلیل نمایم، خواهیم فهمید که موسسین و بانیان این وثیقه ملی، به هیچ مقام جز محکمه با صلاحیت حق نمیدهد تا شخص یا اشخاص را بدون حکم محکمه با صلاحیت و آنهم مطابق احکام قانون که قبل از ارتکاب، آن عمل را جرم شناخته باشد.

ماده ۲۹ قانون اساسی تعذیب انسان را ممنوع امر کرده و مشعر است که ((هیچ شخصی نمی تواند حتی به مقصد کشف حقایق از شخص دیگر، اگر چه تحت تعقیب، گرفتاری یا توقیف و یا محکوم به جزا باشد. به تعذیب او اقدام کند یا امر بدهد.) هدف از این ماده ممنوع قرار دادن تعذیب انسان است ولو مقصد آن کشف حقایق باشد. با کمال تاثر باید تذکر داده که این حکم نه تنها اینکه توسط قوای امنیتی افغانی، بلکه امریکایی ها که افغانان را در بگرام توقیف نموده اند رعایت نمیشود. ما چندی قبل خبری را شنیدم که از اثر تعذیب متهمین یکنفر متهم زیرلت و کوب جان شیرین خود را از دست وعدهٔ دیگری از متهمین را به انوع تعذیب و شکنجه مواجه کرده اند که این عمل امریکایی ها و مقامات امنیتی افغانی نه تنها اینکه قانون اساسی افغانستان را نقض می کنند، بلکه ماده (۵) اعلامیه جهانی حقوق بشر را نیز نقض کرده که همچو اعمال باید از طرف بانیان و حامیان حقوق بشر حلال احمر و RedCross شدیداً تعقیب و متخلفین را به محاکمه بکشانند.

قانون اساسی افغانستان و ماده ۵ اعلامیه جهانی حقوق بشر مجازاتی را که مخالف کرامت انسانی باشد ممنوع ساخته است. بر اساس احکام این حکم هیچ کس، ولو داخلی یا خارجی باشد حق ندارند، جزای مخالف کرامت انسانی را بالای یک افغان تعمیل نماید زیرا این نوع جزا نه تنها اینکه توسط قانوین اساسی ما ممنوع شده بلکه اعلامیه جهانی حقوق بشر نیز آنرا جداً ممنوع قرار داده است.

اگر این تفسیر و تحلیل قانونی را خلاصه کنیم و از آن نتیجه گیری نمایم قانون اساسی افغانستان تمام اعمالی را که حقوق بشر و جامعه مدنی جهان تائید و ضمن اعلامیه جهانی حقوق بشر آنرا خلاصه کرده اند. به قلم درست، تائید و تصویب کرده اند، قانون وقتی ارزش پیدا می کند که مورد تطبیق قرار گیرد.

قانونیکه فاقد تطبیق باشد اصلاً بی معنی و فاقد ارزش و اعتبار در جامعه میباشد. پس قانون اساسی ما و اعلامیه جهانی حقوق بشر تمام انواع ظلم، شکنجه، تعذیب، ازیت و ازار را منوع امر کرده، ولی باکمال تاسف باید اذعان کرد که ما نه توانسته ایم درین مدت موفق بر آن شویم تا برزور مندان، ظالمان و قاتلان قانون را تطبیق و کسانیکه از سال ۱۹۷۸ میلادی به اینطرف به قتل های دسته جمعی دست زده، ملیون ها افغان بیگناه را مجبور به فرار از وطن ساخته، بر ناموس، مال و دارایی مردم تجاوز نموده و برای خویش قصرها آباد و دارایی عامه را به یغما برده اند، قانونرا تطبیق نمایم.

کمیسیون حقوق بشر در هفته گذشته فیصله کرده تا در زمینه دریافت حقایق و از طریق مصالحه ملی جانیان را مطابق احکام قانون با در نظر داشت کرامت انسانی به پای میز حقیقت گفتن کشانیده شده و اعتراف به جرایم شان در این مدت بدون در نظر داشت موقف سیاسی، اقتصادی، اجتماعی، قومی، مذهبی و لسانی شان به نمایند، ازین کمیسیون تقاضا می رود در پهلوی جمع آوری حقیقت جرمی همچو اشخاص تحقیق بعمل آورند که چنین اشخاص، این سرمایه های سرشار و قصر های مجلل را از کجا به دست آورده اند، بلی جامعه جهانی برای مهاجرین افغان از سال ۱۹۷۸ تا امروز به ملیاردها دالر مساعدت کرده است، این پول برای اشخاصی محددی تخصیص داده نشده بود تا برای خود آنرا جمع و ملیونها انسان بیگناه ما در فقر و فاقگی جان شیرین شانرا از دست بدهند.

امیداواریم در پهلوی جمع آوری معلومات از طرف جامعه جهانی حقوق بشر و کمیسیون حقوق بشر افغانستان در پهلوی جمع آوری معلومات در باره جانیان و آدمکشان دوره استبداد، در مورد اند و خته های مالی این تفنگ بدستان نیز تحقیق نموده و از طریق دریافت اسناد موثق و تحقیقات بیطرفانه، مطابق ارزشهای قانون، معلومات بدست آورند و نتایج دریافته های شانرا بغرض آگاهی عامه و جامعه جهانی به نشر رسانند تا از یکطرف مردم ما آگاه شده و بفهمند که چه کسانی دست به قتل عام زده و کدام اشخاص در این مدت، که به اصطلاح عام قبل از سال ۱۹۷۸ دم موش در خانه شان سفید نمیشد، ولی امروز سرمایه جنسی، نقدی و جایداد های شان به ملیونها دالر می رسد. امیدوارم هیأتی در این باره هم جستجو کند که ایشان این سرمایه را از کجا و چطور بدست آورده اند.

متصدی صفحه : بشیرنذیر

ورزش ضامن تندرستی

په هیواد کې د اوزلوبو موسم پیل شو

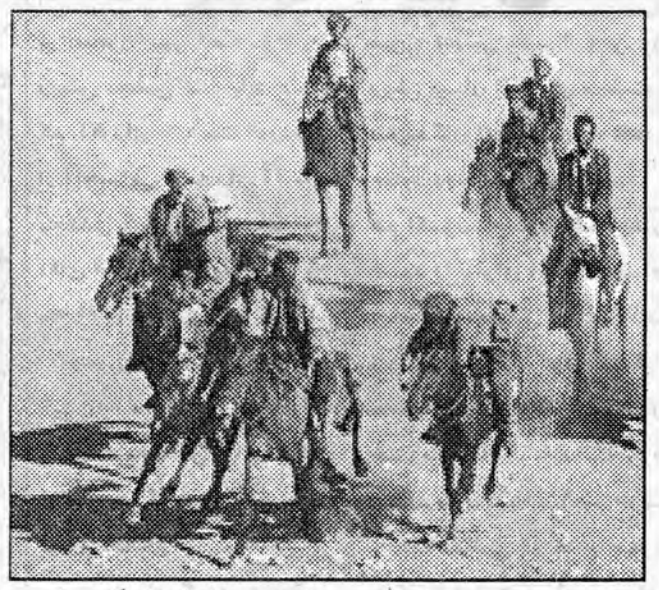

د هیواد په شمال کې د اوزلوبو پیل شوي دي او د هري جمعې په ورځ د هر ولایت په مرکز او ولسوالیو کې تر سره کیږي تاکل شوې ده چې د روانې اونۍ په اوږدو کې د ولایتونو لوبډلې کابل ته ولاړې شي او د ولایتونو تر منځ په سیالیو کې ګډون وکړي

داوزلوبې یو لوبغاړی هغه مهال د جایزې ورپیژندل کیږي چې د حلال تر کرښې د اوزې یا خوسکي (له وړاندې حلال شوی) مړی له تاکلي ځایه اوچت کړي ، د لسګونو اسونو او پهلوانانو له منګولوخوندي له بیرغ راتیر او د حلال په کرښه کې یې وغورځوي

جنډه یا بیرغ د لوبغالي په بل سر کې لګول شوی وي له همدې کبله دا لوبه ډیره په زړه پورې ده چې هم په کې اس او هم د اوزلوبې پهلوان (چاپ انداز) خپل زور او وړتیا کاروي

په هیواد کې د منځنۍ اسیا د ازبکستان ، قزاقستان ، قرغزستان او تاجکستان په څېر دا دود یزه لوبه دود ده

د لړم له میاشتې یې لوبې پیلیږي او د نوي کال یا نوروز تر لومړۍ ورځې پورې روانې وي په هیواد کې اوزلوبه د منځنۍ اسیا د یادو شو هیوادونو له هغې سره توپیر لري

معلم جبار د بلخ ولایت د اوزلوبې د لوبډلې له وتلو غړو څخه دی دی وایي دا لوبه په هیواد کې په دوه ډوله تر سره کیږي

رسمي

رسمي یې هغه ده چې په پلازمینې کابل کې د ولایتونو د لوبډلو تر منځ تر سره کیږي په دې لوبه کې لوبډلې د لیګ پر سیستم ویشل کیږي او ګردې چارې یې د دولت پر غاړه وي

هره لوبډله ۱۵ غړي لري چې ۱۲ غړي یې په لوبه کې له سیالې ډلې سره لوبیږي او ۳نور غړي یې په احتیاطي توګه چمتوالی لري چې که کوم ملګري یې له اس یو ساعت لپاره کیږي د ساعت د سر ۲۰ دقیقې یې لومړنی میدان بشپړیږي او د ساعت دویمه برخه یې د چای لپاره تفریح یا وقفه ورکوي د ساعت دریمه او وروستۍ برخه چې بیا هم پاتې ۲۰ دقیقې دي لوبه له سره پیلیږي دا دود د رسمي او نارسمي لوبو لپاره په پام کې نیول کیږي

اتلولي

په رسمي لوبه کې اتله هغه لوبډله پیژندل کیږي چې تر ګردو زیاتې نومرې یې تر لاسه کړې وي دې لوبډلې ته د دولت اړوند چارواکي جایزه ورکوي دا جایزه بیا د اړوند ولایت ویاړ وي

په نارسمي لوبو کې جایزه د اشخاصو له خوا هغه پهلوان ته ورکول کیږي چې اوزه یا خوسکی له تاکلي ځای څخه راپورته ، له بیرغ یې واړوي او د حلال د کرښې تر منځ یې وغورځوي

د اوزلوبې ښه اس

ښه اس د سمند په نامه یادیږي سمند هغه اس ته وایي چې د غاړې ویښتان (یالونه) او له زنګنونو لاندې پښې یې هم توري وي نوره څېره یې د اوښ رنګ ولري دا ډول اسونه وایي اوس ډیر لږ پیدا کیږي په دوم پوړ کې بیا تور ډوله جیګري رنګي اس ډیر ستایل کیږي ددې ډول اس تندی سپین ځال لري

په دریم پوړ کې موشکي اس راځي موشکي هغه اس ته وایي چې تک تور وي او تندی یې سپین وي

خو معلم جبار وایي چې نه اس هغه دی چې ډیر وځغلي او چټکه ځغاسته ولري ستره ونه ولري د خوسکي یا د اوزې د راجیګولو پر وخت د اوزې یا خوسکي پر سر ودریږي.

کله چې پهلوان خوسکی راپورته کړي اس پر نورو سیالو اسونو ورټوپ کړي او ځان مخامخ بیرغ ته او له هغه ځایه بیا د حلال کرښې ته ورسوي او هماغلته ودریږي

د اوزلوبې د اس پالنه :

د اوزلوبې اس ته د وړي او غویي په میاشتو کې شنه بوني ورکول کیږي زیاتره هغه خلک چې دا ډول اسونه ساتي په یادو شوو ۲ میاشتو کې شفتلي ورکوي

پنځه پرله پسې میاشتې بیا ځای په ځای ولاړ وي او وربشې ورکول کیږي د اوزلوبې د موسم له رارسېدو څخه یوه میاشت وړاندې اس په ازاده هوا کې ګرځول کیږي چې لوبې ته چمتو شي

معلم جبار وایي دی هغه وخت په خپل اس او په خپلې وړتیا ویاړي چې اس یې ډیره چټکه ځغاسته کوي او اوزه یا خوسکی هم ورسره وي

آغاز تورنمنت بزکشی

تورنمنت مسابقات بزکشی با شرکت هشت تیم بزکشی ولایات به افتخار افتتاح پارلمان کشور روز دوشنبه درکلوپ سپورتی اردو برگزار شد. درنخستین روز این مسابقات تیم ولایت پروان با تیم ولایت کابل روبرو شد که درنتیجه تیم پروان با ۲۳ امتیاز مقابل ۱۱ امتیاز تیم کابل راشکست داد این مسابقات مدت چهار روز ادامه دارد .

اشتراک اعضای فدراسیون فتبال درسیمینار مالیزیا

سه تن از اعضای فدراسیون فتبال کشور غرض شرکت در سیمینار کمکهای مالی فدراسیون بین المللی فتبال عازم مالیزیا شدند. این سیمینار ازتاریخ ۲۷ الی ۳۰ قوس درشهر کواللمپور برگزار میگردد. دراین سیمینار علاوه ازهیات فدراسیون فتبال افغانستان ، ازکشورهای بحرین ، ایران ، عراق ، مصر، فلسطین ، امارات متحده عربی، عربستان سعودی ، لبنان ، کویت، اردن ، عمان ، لیبیا، سودان ، سوریه وپاکستان حضور دارند.درادامه مسابقات فتبال زون مرکز روز گذشته تیمهای پروان وننگرهار امید کابل وکاپیسا به مصاف هم رفتند، که درنتیجه تیم پروان ۴ مقابل ۲ تیم ننگرهار را شکست داد.

تیم امید کابل ۳ مقابل ۱ برتیم کاپیسا غالب گردید.

تیم ملی شطرنج کشور درمسابقات آسیایی شرکت مینماید

تیم هفت نفری شطرنج بازان ۲۶ قوس بخاطر شرکت درمسابقات آسیایی شطرنج عازم جمهوری اسلامی ایران گردیدند. درترکیب تیم اعزامی کشور پنج ورزشکار یک مربی ویک نفر رئیس تیم شامل میباشند.

این مسابقات از تاریخ ۲۸ ماه جاری درشهر اصفحان ایران با شرکت تیم های شطرنج کشورهای آسیایی برگزار میگردد.

مسابقات گروپ الف والیبال درزون شرق با قهرمانی تیم لوای سرحدی پولیس خاتمه یافت

این مسابقات به تاریخ ۲۲ قوس تحت نظر هیات اعزامی کمیته ملی المپیک درباغ سراج الامارات ننگرهار برگزار شده بود که درآن ۶ تیم دسته الف والیبال آن ولایت شرکت نموده بودند، تیم سپین غر به مقام دوم وتیم ب لوای سرحدی مقام سوم را حاصل نمودند.

مسابقات گروپ ب والیبال تا دو روز دیگر درولایت ادامه دارد. این مسابقات به منظور تشکیل تیم منتخبه والیبال درزون شرق با شرکت تیمهای والیبال ولایت ننگرهار، لغمان وکنرهار راه اندازی گردیده است .

تیم ملی فتبال اناث عنقریب ایجاد میگردد

به منظور مسابقات انتخاباتی بخش اناث فتبال با شرکت ۱۴ تیم فتبال اناث شهر کابل درمرکز آموزشی ورزشی هندوکش راه اندازی گردید. دو راول این مسابقات که به سیستم ناک اوت برگزار شده تیمهای هندوکش ، همبستگی وامید فردا درجایگاه نخست قرار دارند.

فدراسیون فتبال تیم جوانان زیر سن ۲۱ سال را انتخاب کرد

براساس پلان وپروگرام فدراسیون فتبال به تاریخ ۲۲ قوس مسابقات انتخاباتی تیم جوانان زیرسن ۲۰ در زون های مرکز ، شمال وجنوب غرب کشور برگزار شد.

درزون مرکز دو تیم ازکابل و یمهای ولایت پروان ، کاپیسا ، بامیان، غزنی وننگرهار شرکت نموده اند که مسابقات در ستدیوم کابل در دو تایم همه روزه صورت میگیرد .زون شمال شامل تیمهای کندز، مزار شریف، سمنگان ، جوزجان ، تخار ، فاریاب وبغلان درشهر کندز ومسابقات زون جنوب غرب که شامل تیمهای ولایت کندهار ، هرات، هلمند، فراه ، نیمروزاست درستدیوم شهر کندهار برگزار میگردد.

نخستین محکمه در صربستان برای رسیدگی به کشتار سربرنیتسا

پنج مأمور سابق پولیس صربستان به اتهام دست داشتن در قتل عام مردم شهر سربرنیتسا در بوسنیا و هرزگووین که ده سال پیش رخ داد، تحت محاکمه قرارگرفتند.

این نخستین بار است که محکمه یی در صربستان افرادی از اتباع این کشور را در ارتباط با قتل عام سربرنیتسا محاکمه می کند.

طی این قتل عام که فجیعترین رویداد ضدبشری در اروپا پس از جنگ جهانی دوم به شمار می رود، حدود هشت هزار مرد و پسر جوان مسلمان بوسنیایی هنگامی که شهر سربرنیتسا در اواخر جنگ بوسنیا به دست نیروهای صرب افتاد به قتل رسیدند.

از جمله قرائنی که محکمه علیه متهمان اقامه کرده، تصویری ویدئویی به مدت بیست دقیقه است که نشان می دهد چگونه چند تن از اعضای یگان موسوم به عقرب در پولیس صربستان شش زندانی مسلمان را که لباس غیرنظامی به تن داشتند از یک واسطه نفربر ارتشی پیاده کرده به داخل جنگل می برند و یکی یکی به ضرب گلوله به قتل می رسانند.

گفته می شود این تصویر ویدئویی را خود متهمان از اقدامات خود تهیه کرده اند.

نوار ویدئویی حاوی این تصویر در محاکمه اسلوبودان میلوشویچ رئیس جمهور پیشین یوگسلاوی نیز به کار برده شد.

متهمان اسلوبودان، آلکساندر و برانیسلاو مدیچ، پرو پتراشویچ و آلکساندر یوکوف نام دارند.

فرد دیگری با همین اتهام نیز در کرواسی به اتهام جنایت جنگی تحت محاکمه قرار دارد.

این پرونده متهم دیگری دارد که هنوز ردی از او پیدا نشده است.

برای قتل عام سربرنتیتسا پرونده دیگری نیز در دیوان رسیدگی به جنایات جنگی در شهر لاهه هلند تشکیل شده که متهمان آن، رادووان کارادزیچ رئیس جمهور سابق صربهای بوسنیا و راتکو ملادیچ هستند.

این دو سالهاست متواری اند و تحت تعقیب بین المللی قرار دارند، در حالی که ملی گرایان صرب آنها را قهرمان می دانند

آغاز کار...

این پل به کمک وزارت دفاع امریکا وبه مصرف نزدیک به بیست وشش میلیون دالر ساخته میشود وقرار است در دو سال تکمیل شود: تاجران ومسافران ازآغاز کار ساخت این پل ابراز خرسندی میکنند ومیگویند این پل میتواند سهولت های زیادی را در عرصه تجارت ورفت وآمد ایجاد کند تا حالا رفت وآمد وتبادل کالا این دوکشور همسایه با کشتی ومصرف زیاد انجام میشد.

مجددی ریئس ...

بر اساس آیین نامه موجود، رییس مجلس سنا، باید دست کم ۵۱ رای به دست آورد، اما از آنجایی که رای آقای مجددی کمتر از حدنصاب بود، آقای امین زی از رای خود به نفع آقای مجددی انصراف داد.

در همین حال، برگزاری رای گیری به منظور تعیین هیات رییسه مجلس نمایندگان (ولسی جرگه) به دلیل عدم توافق اعضای این مجلس بر سر شیوه رای گیری به اجلاس بعدی مجلس نمایندگان (چهارشنبه ۲۱ دسامبر) به تاخیر افتاد. در جلسه روز سه شنبه (۲۰ دسامبر) اختلاف بر سر این بود که برخی از نمایندگان معتقد بودند که پیش از رای گیری باید طرزالعمل (آیین نامه) کاری مجلس نمایندگان از سوی اعضای این مجلس تصویب شود، و نظر دوم هم این بود که به منظور برگزاری انتخابات، تنها مواد طرزالعمل که به مسئله انتخاب هیات رییسه پرداخته است، به تصویب برسد و بقیه مواد پس از انتخاب هیات رییسه صورت گیرد. بحث های داغی که در مورد تعیین یکی از این دو روش میان اعضای مجلس نمایندگان افغانستان راه افتاد، حدود دو ساعت طول کشید.

هم اکنون، حدود هفده نفر خود را برای احراز مقام ریاست مجلس نمایندگان افغانستان نامزد کرده اند که محمد یونس قانونی، رهبر حزب افغانستان نوین و عبدالرسول سیاف، رهبر حزب دعوت اسلامی، از جمله چهره های برجسته در این میان هستند. برهان الدین ربانی، رییس جمهور پیشین افغانستان اخیرا از نامزدی خود به نفع محمد یونس قانونی انصراف کرد و گفت که از نامزدی آقای قانونی حمایت خواهد کرد. محمد محقق، رهبر حزب وحدت اسلامی افغانستان نیز به نفع آقای سیاف، از نامزدی خود انصراف داد و در عوض، نامزدی خود برای احراز معاونیت مجلس نمایندگان افغانستان را اعلام کرده است. صفیه صدیقی، شکریه بارکزی و ملالی جویا نیز، از میان زنان، نامزد احراز ریاست مجلس نمایندگان هستند.

تصحیح ضروری

در شماره دیروز این روزنامه صفحه دوم سطر سوم (۱۹۹۸) به (۱۹۴۸) و در سطر ۱۶ متضمن را به مقنن خوانده شود.

موازنه اعتماد و آزادی؛ ویکی پدیا سختگیرتر می شود

ویکی پدیا، یکی از پیشگامان گرایشی که "دسترسی عمومی به محتوای آزاد" را در انترنت ترویج می کند، روش کار و شیوه های سختگیرانه تری را در پیش می گیرد.

این دانشنامه انترنتی که می تواند توسط خوانندگانش در سراسر جهان بازنویسی و ویرایش شود، پذیرفته است که برخی از کاربرانش اطلاعات نادرستی را در صفحات آن جای می دهند.

کسانی که از دسترسی آزاد و عمومی به محتوای انترنت، به جای کنترول آن توسط شرکتهایی که در ازای خدمات خود پول می گیرند، دفاع می کنند، غالبا ویکی پدیا را نمادی از موفقیت و پیروزی به شمار می آورند.

ویکی پدیا، پدیده ای جهانگیر است که از پانزدهم جنوری ۲۰۰۱ در قالب طرحی آغاز شد که مبتکر امریکایی اش آن را "دانشنامه ای آزاد و رایگان با بالاترین کیفیت ممکن برای استفاده هرکس روی کره زمین به زبان خودش" توصیف کرد.

این دانشنامه انترنتی اکنون به ۱۱۹ زبان، "فعال" است و بیش از دو میلیون و ۵۵۰ هزار مدخل دارد.

هرکسی می تواند آزادانه از این دانشنامه استفاده کند و محتوای آن را مورد ویرایش و بازنگری قرار دهد:

کارشناسان خبره ای که درباره یک موضوع شناخت و آگاهی دارند، اطلاعات خود را می نویسند و ارائه می دهند و سپس کاربران ویکی پدیا در سراسر جهان که اجتماعی مجازی و غیررسمی را تشکیل می دهند، این مدخل را ویرایش می کنند.

سابقه تغییرات هر مدخل و نوشته هم در معرض دید همگان قرار دارد.

در این میان، برخوردهایی که "جنگ ویرایشی" نام گرفته نیز دیده می شود که در جریان آن افراد مختلف، دیدگاههای متفاوت خود را پیش می برند.

اما جانبداری یا اشتباهات به سرعت دیده می شوند و مورد اصلاح قرار می گیرند.

به همین دلیل بخش اعظمی از دو و نیم میلیون مدخل این دانشنامه، بی طرفانه و قابل اعتماد است.

ارزیابی های مستقل، میزان صحت مطالب این دانشنامه را نزدیک به رقبای قدیمی تر و پولی آن برآورد می کند.

با وجود این، مشکل جایی به وجود می آید که دسترسی آزاد و عمومی به این دانشنامه مورد سوءاستفاده قرار گیرد؛ مثلا فرد خرابکاری یک مدخل جعلی و افتراآمیز را وارد کند که چند هفته طول بکشد تا مورد توجه و اصلاح قرار گیرد. یا شخص دیگری درباره اهمیت خود غلو کند و بکوشد جایگاهش را بالاتر از آنچه هست نمایش دهد.

این دانشنامه می کوشد تا شیوه های کنترول محتوای خود را سختگیرانه تر کند تا از سوءاستفاده ها جلوگیری کند.

ویکی پدیا از سوی کسانی که ماهیت دموکراتیک آن را می پسندند مورد ستایش قرار گرفته است اما سئوال اصلی این است که آیا طبیعت بشری آنچه را که از نگاه طرفداران این پدیده، به منزله آرزوهای اصیل انسان است، نابود خواهد کرد.

ناټو د افغان پارلمان ...

د پارلمان د پرانستې تر دستورو وروسته د ولسي جرګې د یو شمیر غړیو په خبرو کې د جهاديډلو استازیو ټینګار درلود چې دا پارلمان د ملت ریښتینې استازی دی خو د اساسي قانون په لویه جرګه کې راپورته شوي ملالی جویا چې اوس د فراه له ولایت څخه ولسي جرګې غړي ده دا خبره نه منې او د پارلمان راتلونکی تورې بولي.

په کابل کې د پارلمان تر پرانیستونکو دستورو وروسته د ولسي جرګې غړي ملالی جویا پر یو شمیر نورو غړیو سختې نیوکې وکړې.

دې د ولسي جرګې پر نورو غړیو غږ وکړ چې د جنګسالارانو په غندنه کې یې ملاتړ وکړي چې پارلمان ته ټاکل شوي دي.

د فراه ولایت په استازیتوب د ولسي جرګې غړي ملالی جویا وویل زه د دې پارلمان راتلونکی ډیره توره وینم خکه چې جنګسالاران . د مخدره توکو سالاران او هغه کسان چې لاسونه یې د خلکو په وینو سره دي پکې حاضر دي

د فاریاب ولایت استازي او د جنرال رشید دوستم ویاند فیض الله ذکي وویل په پارلمان کې راټول شوي کسان د ملت استازې دي

ښاغلي ذکي د ملالی جویا څرګندونې رد کړې او ویې ویل که ټاکل شویو استازیو په تیرو وختونو کې بد اعمال کړي وي نو د ده په وینا ولې ملت رایې ورکړې

د کابل له ولایت څخه ولسي جرګې ته غوره شوي کاندید او د مجاهدینو مشر استاد سیاف ولسي جرګه د ملت استازې وبلله او ویې ویل دا پارلمان د ملت په ریښتینې هیله جوړ شوی دی ځکه چې ولس رایه ورکړې ده

د پکتیکا له ولایت څخه بریالي کاندید او د مجاهدینو یوه بل مشر سید اسحاق گیلاني وویل دا به لومړی ځل وي چې زه به خپل ملت ته ځانګړی څه کوم

ښاغلی گیلاني چې د ولسمشرۍ په ټاکنو کې هم کاندید و او په وروستیو ورځو کې یې د ولسمشر کرزي په ویاړ ځان له سیالیو ایستلی و ، وویل اوس د ملت مسوولیت په غاړه لري

یک کشته وشش...

درخبر آمده است که گروه طالبان مسوولیت این حمله انتحاری را به عهده گرفته به گفته خودش یکتن از سخنگویان طالبان گفته است آنها شخص انتحار کننده را به هدف حمله بالای نیروهای آیساف ازولایت فراه وارد منطقه سرجنگل واقع دربیست وپنج کیلومتری هرات کرده بودند قابل یادآوری است که این نخستین حمله انتحاری برنیروهای آیساف درولایت هرات میباشد.

د سنګین ولسوالی...

تیره شپه د اتو بجو په شا او خوا کې هغه مهال پدې ولسوالي کې تر وسله والې بریدونو لاندې راغلې چې له یوې ملیمستیا څخه د ولسوالي په لور روان و. نومورې زیاته کړه د څارنوال حاجي محمد علي د وژلو په تور یې تر دې مهاله اوه تنه نیولي چې اوس تر تحقیقاتو لاندې دي.

خو دا چې بریدکوونکي څوک دي په اړه یې : هلمند د امنیې قوماندان وایي دا معلومه خبره ده چې دا د تروریستانو له خوا په شهادت رسیدلی نوره کومه بله دښمنی یې نه درلوده.

د سنګین ولسوالي د هلمند له هغو ولسوالیو څخه ده چې پدې وروستیو کې پر پولیسو او دولتي ځواکونو باندې د وسله والو کسانو بریدونه پکښې زیات شوی دی چې له دې پیښې څخه یوه شپه مخکې د لویې لارې پر ساتونکو پولیسو هم برید شوی و چې په ترڅ کې یې دپولیسو یو تن تپی او یو موټر یې هم تخریب شوی و.

په تخار کې د مخدره ...

د کورنیو چارو وزارت په یوه اعلامیه کې ویل شوی چې دغه مخدر توکي د دوی د ځواکونو د یو لړ عملیاتو په پایله کې نیول شوی چې شپږ کیلو ګرامه نشه یې توکي، یوه اندازه تریاک او یوسلو پنځوس لیتره هغه کیمیاوي مواد چې د هیروئینو په جوړولو کې ورڅخه کار اخیستل کیږي پکې شامل دي په اعلامیه کې راغلي چې دغه عملیات د نشه یې موادو پر ضد د روانو هڅو په ملاتړ کې تر سره شوی او باید په ټول هیواد کې پلی شوی.

اراده

زیرنظر هیات تحریر انتشار میيابد

موسس وصاحب امتیاز: حاجی سید داؤد

مدیر مسوول: سهراب دیدار

ERADA Daily

اراده در ویرایش و پیرایش مطالب دست باز دارد

آدرس: پروان مینه (ایستگاه سینمای بهارستان سرک مسجد حاجی میر احمد خانه نمبر۹۵)

موبایل: ۰۷۰۲۲۲۷۲۶

روزنامه آزاد وملی نشریه مرکزنشراتی افغان

اندیشه وعقاید مطرح شده ازسوی نویسنده گان به خودشان مربوط است

کمپوز و دیزاین: انجینیر محمد جمیل "امیری" و سبحان الله "داودزی"

چاپ: مطبعه مرکزنشراتی افغان

قیمت یک شماره ۳ افغانی

Daily Independent Publication, Publisher: Afghan Media Resource Center

Founder: Haji Sayed Daud, Chief Editor:Suhrab Didar (Mobil phone :070222726)

eradadaily@hotmail.com

Engineerjamil_amiry@yahoo.com